

Leesnotities bij *Lijmen* van Willem Elsschot

In opdracht van literatuurhuis Passa Porta maakten studenten Nederlandse letterkunde aan de VUB leesnotities bij citaten uit *Lijmen*. De notities werden geselecteerd door Piet Joostens, Hans Vandevoorde en Alyssa Verhees, die de studenten ook begeleidde. De studenten van wie twee notities werden opgenomen, lazen die voor bij de presentatie van de nieuwe editie van *Lijmen/Het been* (Uitgeverij Polis) in Passa Porta op zondag 22 april 2018 (Erfgoeddag).

Aïssata Kasanzi

‘Aan dat incasseren zal je plezier beleven want de meesten beseffen pas waar het om gaat als er een kwitantie onder den neus houdt. Dan voelen zij zich als bij een wandeling in een bosch met een beminnelijken gezel die onder ’t kouten een pistool uit zijn gordel trekt. Zolang je liegt en glimlacht, zijn ze tevreden, maar de waarheid doet ze rillen.’

Schone leugens zijn beter dan slechte waarheid. Wat aangenaam is, is beter dan wat waar is. Mensen horen graag wat ze denken en niet wat de ander denkt. Overtuigen is niet je eigen mening verspreiden, maar je mening verwoorden opdat je gesprekspartner de indruk krijgt dat je aan zijn kant staat en *zijn* mening uit, terwijl het juist omgekeerd is. In het lijmen is dit aspect zeer belangrijk: het lijmen is juist liegen en glimlachen, mensen laten horen wat ze willen horen, mensen hun eigen waarheid vertellen. Het mooiste is het ogenblik waarop de gesprekspartner beseft dat dit valsspelen is, hij beseft dat wat hij als betrouwbaar zag eigenlijk bedriegen is. Het moment wanneer de grens tussen echt en vals even wazig wordt om opnieuw duidelijk te zijn.

Aïssata Kasanzi

‘Stilte onder ’t lijmen komt overeen met het adem scheppen van een drenkeling.’

Lijmen zonder lijm was voor mij een vreemd begrip: de letterlijke betekenis kende ik wel, maar de figuurlijke was mij totaal onbekend. Door het verhaal heen leerde ik dat lijmen de techniek

inhoudt waarmee Boorman, en later ook Laarmans, zijn klanten manipuleert opdat ze exemplaren van het *Wereldtijdschrift* kopen. Lijmen is bedriegen. Lijmen is overtuigen. Lijmen is spreken. Dat laatste komt in dit fragment duidelijk voor; om te lijmen moet je praten, wat je zegt is niet belangrijk zolang je vol vertrouwen spreekt, zolang je betrouwbaar overkomt. Lijmen is adverteren: stilte onder het adverteren komt niet voor, zoals ook niet het ademen bij een drenkeling.

Myrthe Timmermans

‘Dat scheren is een gebeurtenis geweest, waaraan ik ben blijven denken als ’t afsterven van mijn vader. ’t Is nu tien jaar geleden en wanneer ik ’s avonds, zoals een mensch wel eens doet, een blik werp op den baaierd die reeds achter mij ligt, dan flikkert nog steeds dat scheren als een baak in mijn herinnering op.’

De eens zo bontgekleurde bos dahlia’s op de eettafel van mijn grootmoeder kunnen afsterven net zoals vingerkootjes van een bergbeklimmer die zich waagt in de moordende vrieskou van de Mount Everest. Een vader die ‘afsterft’, wekt echter onze curiositeit op en doet verder nadenken. De voor ons nu vreemde woordkeuze is misschien typerend voor de stijl die Elsschot hanteert. Iets verder in de zin duikt het woord ‘baaierd’ op en na wat opzoekwerk leer ik dat dit chaos betekent of in mijn opinie, het nog mooier klinkende warboel. In deze zin zijn we getuige van een kortstondige terugblik naar Laarmans’ verleden. Het beeld verkrijgt een obscuur karakter door de notie van de avond en doet me denken aan een nachtelijke wandeling die symbool staat voor zijn, mogelijk donkere, trip down memory lane. Het scheren blijkt een keerpunt te zijn en representeert een nieuwe etappe in zijn leven.

Myrthe Timmermans

‘Die vent lijkt wel behekst. Want toen ik hem voor ’t laatst ben gaan lijmen, was hij zoo goed als gaar, en dan nog wel voor minstens vijftig duizend exemplaren.’

Het woord ‘lijmen’ bekroont de frauduleuze techniek die Boorman benut om geld uit de zakken te kloppen van zijn kinderlijk naïeve klanten. ‘Lijmen’ krijgt in deze passage haast de betekenis van een slag binnenhalen, parallel aan bijvoorbeeld de slag van Normandië waar de geallieerden triomfeerden over de Duitsers. Figuurlijk kunnen we deze parallel nog verder doortrekken aangezien er wordt gesproken van ‘zoo goed als gaar’ zijn. Als het proces van de oplichterij voltrokken is en de klant hapt al dan niet gretig toe, viert Boorman een soort van persoonlijke D-Day. Wederom slaagt hij erin met een paar mooie woordjes een nieuw

slachtoffer in zijn val te lokken. Helaas wordt dit ook in de hand gewerkt door de soms weinig kritische geest van zijn cliënteel.

Ilian Dethier

“Ik heb geen abonneuten,” hernam Boorman. “Ik wil geen abonneuten. Geen enkele. Abonnementen betekent weinig geld, veel last en nog meer praats. Dank je wel, hoor. Maar lezers, die zijn er misschien wel. Die zijn er zoveel men wil. Men, dat zijn mijn kliënten. Soms wel honderdduizend. – Eens zijn er tweehonderdvijftigduizend geweest. Tweehonderdvijftigduizend lezers, mijnheer de Mattos.”

Lijmen houdt de massa een spiegel voor. De novelle laat ons voyeuristisch toekijken hoe Laarmans, gedetermineerd in een cirkel die enkel draait rond geld, zijn idealen opgeeft en dweept met de kapitalistische gang van zaken. ‘Waar voor je geld’ geldt niet. Laarmans leidt klanten liever om de tuin om zo zelf aan rijkdom te winnen. Hij houdt zich bezig met acquisitiefraude. Hij verkoopt (sjabloon)recensies in het *Wereldtijdschrift* tegen grof geld en haalt de eigenaars over om zoveel mogelijk exemplaren te kopen door te (s)lijmen. Maar moeten we onszelf met de vinger wijzen wanneer we zo streven naar dat (lees: geld) wat we niet hebben kunnen? Misschien is verlangen weerstaan wel de oerbron van onze wilskracht. Heen en weer getrokken worden door wil en geweten, is leven. Komt schuld dan op de helling te staan?

Ilian Dethier

‘Het was een tegenvaller voor Boorman dat hij die avond gedronken had, anders had hij er misschien wel iets beters op gevonden, maar hij had het bier nu eenmaal op. Bij ’t verlaten van ’t café snoot hij krachtig zijn neus, zoals alleen energieke mensen dat doen, duwde zijn hoed in zijn nek om de uitwerking van ’t bier door afkoeling van zijn hoofd te neutraliseren, waarna hij even tegen schutting ging staan om te wateren.’

Geen enkele bedenkelijke woordkeuze. Elsschot speelt op de bal – en hard. Diens haast essayistische stijl leest snel en luchtig, maar doet ons tevens stilstaan en versnellen, doet ons hart sneller kloppen en verschaft ons rust achteraf. De stijl op zich is misschien niet uniek, maar waar Elschot wel met verve in slaagt, is in diezelfde taal een novelle te schrijven. De Nederlandse literatuur kende nooit eerder zo’n verademing wat de stijl betreft. Net door het gebruik van een zakelijkere stijl in een vreemde context (literatuur) scheidt Elsschot onmiddellijk een duidelijke sfeer; een van verloedering. Een van hoop. Een van scrupule. En een van determinisme.

Victor Maes

‘We kwamen precies te gelijk aan het station en ik zag dat mijn stiptheid hem genoeg deed. “Ik houd niet van mensen die te vroeg komen,” zei Boorman toen wij gezeten waren. “En te laat komen gaat helemaal niet, dat spreekt van zelf.”’

Herman Brusselmans schrijft over een kaalgeschoren kut of een overbehaarde balzak en zijn lezer vindt het geweldig: ‘Dat is humor, je hoort het Herman zo zeggen, heerlijk.’ Voor mij mag humor hier en daar in kleine hoekjes worden gekleefd. Hij hoeft niet te worden uitgewrongen over een bladzijde. Willem Elsschot weet mijn lachsnaren te bespelen als geen ander. Toegegeven, ik was niet proestlachend aan het lezen, maar meermaals moest ik een glimlach prijsgeven of een gniffel onderdrukken, waarop mijn moeder me vreemd over haar brilglazen heen aankeek. In het citaat hierboven schetst Elsschot, in mijn ogen, een zo banale, absurde en toch herkenbare situatie. Dat zorgde er ten huize Maes voor dat diezelfde moeder me geïrriteerd vroeg: ‘Wat valt er nu weer te lachen?’ ‘Sorry mama, het is mijn slecht gevoel voor humor.’ Dat heb ik van m’n vader.

Victor Maes

‘Ik ruil papier tegen geld en ik ben dus eigenlijk koopman in bedrukt papier. De koper krijgt een baal of een heelen wagen exemplaren thuis en daarmee is de waar geleverd. Dan volgt direct de factuur en het incasseeren. Tot op heden heb ik alles alleen klaargespeeld: het lijmen van klanten, het schrijven van de studies en ’t afsluiten van de zaken, maar nu ben jij belast met het redactiewerk.’

En nu gaan we Lijmen! Dat moet Jan Eelen gedacht hebben toen hij begon te schrijven aan het script voor de tv-serie *De Call Boys*. Vier jonge mannen die zich laten lijmen door twee dames die hen 1.500 dildo’s verkopen, welke ze nooit kunnen slijten. De ene verkoopster komt nogal stuntelig over alsof ze nog maar net in het vak zit, terwijl de andere op slinkse wijze de stokjes in lijm onderdompelt waar onze jonge, onbezonnen vogels maar al te graag hun imposante voeten op laten vastlijmen. Het zou me sterk verbazen mocht Eelen nog nooit een Elsschot hebben vastgehad; ik heb een sterk vermoeden dat hij de mosterd om op zijn kaas te smeren bij onze gevierde schrijver is gaan halen.

Michelle Castro

“Zouden wij niet terugkeeren, mijnheer?” vroeg ik. “Het ruikt hier zoo, vindt u niet? Hier kan toch bezwaarlijk iemand wonen die geschikt is om...” “Eerst kennis maken met Lauwereyssen,” zei Boorman gedecideerd. Na een honderd stappen draaide de gang naar links en liep uit op een groote poort, waarachter Lauwereyssen blijkbaar het smidsvak uitoefende, want wij hoorden ’t krassen van vijlen en ’t dreunen van hamers op een aanbeeld. “Jaag die verdomde beesten weg,” beval mijn patroon, terwijl hij zelf de krukdeur bewerkte. Ik zag nu dat de honden ons gevolgd waren als om te zien wat wij kwamen uitvoeren, en toen Boorman de poort deed rammelen, begon de heele troep te blaffen. Het was duidelijk dat zij Lauwereyssen wilden waarschuwen op zijne hoede te zijn.’

Deze passage eindigt met Lauwereyssens honden die proberen hun baas te beschermen. Dit doet mij denken aan de karaktereigenschappen van een hond: trouw, onderdanig en gehoorzaamend. Dezelfde karaktereigenschappen als Laarmans, die alles doet wat Boorman hem opdraagt. Laarmans is eigenlijk als het ware het hondje van Boorman, die niets tegen zijn kleinburgerlijke, bekrompen baas in te brengen heeft. Boorman luistert niet als Laarmans denkt dat zij beter kunnen terugkeren, maar doet vastberaden zijn eigen ding. Laarmans gehoorzaamt, misschien is het wel zijn eigen schuld, want ‘wie zich voor hond verhuurt, moet de botten kluiven’.

Lotte Lenaerts

‘Maar ik kan toch niet antwoorden dat ik kom om Van Ganzen te lijmen, dat het er mij om te doen is hem een pak exemplaren van het Wereldtijdschrift te verkopen, hem dus papier aan de hand te doen tegen zijn goeie geld, of voor een deel tegen een paar van die bedden, want bruikbare of verhandelbare koopwaar neem ik ook wel in betaling aan, zooals je weet, of behoorde te weten.’

Lijmen is voor Boorman als het ware Van Ganzen ‘verbinden tot’ - in dit geval - het kopen van een pak exemplaren van het *Wereldtijdschrift*. Boorman doet dit op een zeer sluwe, slinkse manier, wat typerend is voor het ‘lijmen’. Daardoor beseffen de klanten meestal niet wat voor hen de mogelijk nefaste gevolgen zijn van Boormans manier van handel drijven. Boorman brengt Laarmans onmiddellijk op de hoogte van zijn oplichterij, zodat deze hem kan helpen. Boorman is niet enkel uit op baar geld want in deze passage lezen we dat hij alle nuttige zaken accepteert. Hij gaat langs bij grote firma’s zoals bijvoorbeeld Van Ganzen, die handelt in bedden. Als Boorman geen geld vraagt dan vraagt hij de goederen van de firma om die door te verkopen of in zijn ‘museum’ te plaatsen. Boorman is een echte aasgier met weinig of geen scrupules. Het lot van zijn slachtoffers gaat hem niet ter harte.

Rafke Pijls

‘Onder ’t lijmen zal ik het wel eens over “de redactie” hebben, als zaten onze redacteuren in de kamer hiernaast werkelijk aan dubbele rotten te pennen, en dan mag je niet schrikken, tenminste niet zo dat de mensen het merken.’

‘Lijmen’ is een werkwijze om mensen, meestal bedrijven, op te lichten. Het komt neer op mooie woorden, beloftes en hoge kosten die ‘speciaal voor u’ verlaagd zijn. Boorman is van in het begin eerlijk tegenover Laarmans en vertelt hem openlijk wat hij doet. Toch heeft Laarmans hem na een paar maanden pas echt door, al valt meteen op hoe frauduleus het kantoor is door zijn benaming: ‘de redactie’. Het *Wereldtijdschrift* is een specifiek voorbeeld van bedrog. Tegenwoordig gebeurt dit nog steeds, maar op andere manieren. Iedereen krijgt weleens een email van een Arabische of Afrikaanse prins die u rijk zal maken. Een groot verschil hier is dat men ten tijde van Elsschot van deur tot deur ging, maar nu gebeurt alles online. Verbazend is dat velen er intrappen en bedrog zoals dit zal nooit stoppen want sommige mensen zijn te goedgelovig of wanhopig.

Sofie Beynaerts

‘Zoolang je liegt en glimlacht zijn ze tevreden, maar de waarheid doet ze rillen.’

Boorman lijkt in slechts één ding goed te zijn: mensen overladen met goedkope praatjes. Als lezer heb je al snel door dat hij dan ook niets anders doet en hij hiervan zijn handelsmerk maakt. Toch zegt hij ook zinnige dingen. Deze korte uitspraken zijn echter dun gezaaid en door het boek heen moet er enige moeite gedaan worden om enkele van die snedige zinsneden te vinden. Dat is jammer, want met uitspraken zoals deze hierboven slaat hij nagels met koppen en verhoogt hij zijn geloofwaardigheid als mens. Er blijkt ook dat hij door zijn masker van ‘de bikkelharte verkoper’ kan breken.

Louise Bellen

‘Boorman stond op, kwam naderbij en na den zieken stam met even veel bezorgdheid te hebben aangekeken als gold het een van zijn eigen ledematen, vroeg hij of ze dan niet dokterden.’

In *Lijmen* wordt het dualisme van gevoel en verstand geconcretiseerd door de personages Laarmans en Boorman. Terwijl Laarmans een gevoelspersoon, idealist en romanticus is, vormt

Boorman met zijn nuchtere, verstandelijke en realistische houding Laarmans' tegenpool. Toch moeten we die ruwe bolster niet onderschatten. Wanneer beiden hun meesterplan uitdokteren om de firma Lauwereysen te lijmen, zien we plots een geheel andere kant van Boorman. Zo geeft hij tijdens hun eerste ontmoeting niet zijn gewone inleiding en blijkt hij ook bezorgd te zijn over het been van mevrouw Lauwereysen. Hoewel Laarmans en Boorman op het eerste gezicht tegengestelden lijken, schemeren de gelijkenissen tussen beide personages zeker door op bepaalde momenten.

Daen Dubrulle

'Ik deed het onmogelijke om haar leed te verzachten, bracht geschikte adressen mede voor 't zenden van exemplaartjes en vulde eigenhandig eenige bandjes in, waar zij bijstond.'

Laarmans maakt als hoofdpersonage is een heleboel evoluties door. Een daarvan is dat hij spijt krijgt voor zijn daden. De behulpzame acties wekken bij ons als lezer enige sympathie op. Dit staat natuurlijk in schril contrast met Boorman, de ware protagonist van het verhaal, die in *Lijmen* allesbehalve spijt heeft. Wanneer we zijn overtuigingskracht en handelingen in acht nemen, kunnen we niet anders dan hém de schuld van alles geven in plaats van Laarmans, die slechts een pion van Boormans lust naar rijkdom is. Hoewel Laarmans het incasseren wel moet uitvoeren, probeert hij toch zo veel mogelijk het slachtoffer te helpen, iets wat de lezer begrijpt en aangrijpt.

Amy De Keyser

“Er is met dien man op 't oogenblik niets te beginnen,” zei Boorman. “Die Van Ganzen behoort tot een zeldzaam geslacht, dat slechts te lijmen is met eenvoud en oprechtheid; maar toen wij kwamen wist ik dat niet, en ik kon onmogelijk zoo opeens van 't eene uiterste in 't andere vallen, zonder gevaar te loopen Van Ganzen voor goed te bederven... Later loop jij nog wel eens bij hem aan, maar nu ik hem eenmaal beroerd heb, moet hij minstens een jaar lang bezinken. Ik begrijp alleen niet hoe die adresboekmensen een advertentie van hem losgekregen hebben.”

Boorman stopt geen enkel moment met lijmen. Zijn mooie praatjes verleiden Laarmans om voor hem te komen werken en wanneer er een tegenslag is (ook in zijn persoonlijk leven), bedenkt hij meteen een manier om de situatie om te draaien. Lijmen wordt gepresenteerd als een vak. Het lijkt alsof je een enorm psychologisch inzicht moet hebben om te kunnen lijmen. Boorman weet meteen wanneer iemand hapklaar is en wanneer hij afstand moet houden. Ik zou het vergelijken met bepaalde *social media*, waar ook alles rooskleurig wordt voorgesteld.

Denk maar aan al de Instagraminfluencers. Mensen vergeten echter dat er een hele productie schuilt achter het *editen* van de foto's die gepost worden, de vergoedingen en gratis producten die deze mensen krijgen. Zij maken het verleidelijk om dezelfde reizen te maken en dezelfde producten te gebruiken, ook al kost dit je heel veel geld.

Cedric Geens

“Wat voer je daar uit, kerel?” klink het bars van achter zijn rug. Mijn patroon antwoordde niet, want alleen de vorm was vragend, terwijl de blaffende klank hem daarentegen het zwijgen oplegde. “En je gaat er maar mee door, vriendje?” vroeg nog gauw dezelfde stem, want je kon zien dat de man klaas was. Hij zakte tenminste al door zijn knieën, keerde zich om en daar stonden wij voor twee agenten van politie, die ons vijandig aankeken. “Neen maar, ik geloof dat... waarachtig, wij hebben mijnheer Boorman te pakken!” zei opeens de grootste van de twee. “Boorman, of geen Boorman, vooruit met hem,” kefte de andere, een wurm van een mannetje, dat onder zijn helm schuilde als onder een paraplu. “Ben je bedonderd?” bromde de slungel tegen zijn collega. “Leer nou eerst onze wijk een beetje kennen, zeg, dan kan je misschien meepraten.” [...] Ik had mijn hoed op de schrijftafel gelegd, hield de fles tussen mijn dijen en deed vreselijk mijn best, want ik had gaarne op Boorman een goede indruk gemaakt met dit eerste kwartetje. Ik wist toen nog niet dat hij zo volkomen vrij was van kleingeestigheid. Eindelijk werd het Lauwers echter te machtig, want nadat zijn hoofd een tijdlang al mijn bewegingen had meegemaakt, nam hij mij de fles tussen de dijen uit, zette ze op zijn knie en trok een flinke revolver uit zijn gordel. “Geen gekheid alsjeblieft,” verzocht Boorman.’

De ‘dikke en de dunne’, namelijk Laurel en Hardy, kennen we van in hun klassieke komedies, maar in Lijmen maken we kennis met de ‘grote en de kleine’, Lauwers en Hendrickx. Dat de namen schijnbaar overeen lijken te komen (ze hebben dezelfde initialen) is een interessante en leuke toevalligheid. Hoewel bij Elsschot andere antoniemen worden gebruikt, namelijk ‘de grote en de kleine’, is het komische en het absurde tussen beiden absoluut van hetzelfde niveau. De hilarische momenten tussen de twee wanneer de kleine overambitieuw wil lijken en Boormans wil inrekenen, of wanneer de kleine een simpele wijnfles wil openen met zijn revolver - die waarschijnlijk meer weegt dan hijzelf - doen me al luidop lachend terugdenken aan de absurde sketches van het klassieke duo. Daarnaast lijkt kleine Lauwers niet te moeten onderdoen voor de even kleine, maar dappere Scrappy Doo en de al te schietgrage sergeant Tacklebarry uit *Police Academy*.

Liesa Harnie

“Ik zal een nieuwe handtekening voor je zoeken,” beloofde mijn patroon, terwijl hij het door mij getekende exemplaar in zijn portefeuille opborg, ‘want die krul is ouderwets en niet krachtig genoeg. Je handtekening moet de mensen zo al niet doen schrikken, dan toch ontzag inboezemen. Een dikke, stijve letter, zonder enig gekrul.’

Een bazig, vastberaden persoon als Boorman staat tegenover, of beter gezegd boven, de volgzaam, verloren figuur Laarmans. Boorman beslist en Laarmans ondergaat elk bevel van zijn patroon: Laarmans klinkt te lokaal, dus hij krijgt een nieuwe naam; zijn handtekening is te sierlijk en ouderwets, dus Laarmans past die aan... Is het een vorm van bewondering voor de imposante Boorman die ervoor zorgt dat Laarmans volgt? Laarmans leert de kneepjes van het lijmen, maar het lijkt erop dat Boorman hem ook gelijmd heeft. Het lijmen wordt overgenomen door Laarmans, maar op het einde is duidelijk dat hij nooit zo krachtig en stijf zal zijn als Boorman.

Eline Rego

“Pardon,” wees ik terecht, “ik ben secretaris en hoofdredacteur van het Wereldtijdschrift.” En pas had ik dat gezegd of ik besepte in welke mate Boormans lijmen in mijne magere persoonlijkheid reeds had ingevreten.’

In het begin van *Lijmen* is er een duidelijk contrast tussen wat echt is en wat vals. Via Laarmans worden we erop gewezen hoe vals de zaken van Boorman wel niet zijn, aangezien hij eerst moeite heeft om zichzelf zo vals te gedragen. Maar dit contrast wordt door het verhaal heen steeds zwakker. Laarmans begint helemaal onder invloed van Boorman te komen, waardoor de blik van de lezer niet meer gericht wordt op de tegenstelling tussen vals en echt. In dit fragment ziet men duidelijk in welke mate Laarmans zijn besef van wat echt is, verliest. Hij stelt zichzelf voor als secretaris en hoofdredacteur en beseft daarna pas dat hij de valse praatjes van Boorman over begint te nemen. De lezer moet zelf beginnen focussen op het contrast tussen echt en vals, omdat de terughoudende blik van Laarmans tegenover het valse wegvalt.

Emelie Sannen

‘Gij staat daar zo beteuterd, lezer. Niets gevonden? Kom dan maar mee. Ziet ge dat uithangbord? Pieter Lauweryssen, Meester-smid. Loop die gang gerust door, want er liggen voetangels noch klemmen.’

De stijl verschuift hier van een afstandelijke beschrijving naar een persoonlijke aanspreking. Tot hiertoe werd het verhaal verteld door Laarmans en de lezer werd niet aangesproken. Nu wel, meer nog, hij wordt betrokken in het verhaal. Alsof we daar echt zijn met Laarmans en Boorman, alsof zij ons werkelijk de Rue de Flandre laten zien en het bordje van Lauwereyssen en de gang waar we door kunnen lopen. Deze verandering in stijl heeft mij een beetje wakker geschud. Er wordt van mij verwacht dat ik participeer in het verhaal dus kan ik niet zomaar wegzakken en luisteren naar wat Laarmans en Boorman mij vertellen over hun samenwerking. Ik moet nu eenmaal die gang door want er liggen voetangels noch klemmen.

Karen Verhasselt

“Sta mij toe dat ik eerst en vooral naar de toestand van uw been informeer, mevrouw, want ik heb waarachtig gedroomd dat er enige beterschap was ingetreden,” sprak Boorman deelnemend. De woorden deden het dikke mens stralen van genoegen. “O, mijnheer, hoe aardig van u! U houdt mij toch niet voor de gek, hoop ik?”

Deze eenzame, met overgewicht kampende, niet zo knappe, kleinburgerlijke dame is vleierij niet gewend. Maar wanneer Boorman haar paait met zijn fraaie bewoording is het alsof ze zich ter stond in een Jane Austen roman bevindt waar de heerlijke, rijke, alwetende Mister Darcy haar niet enkel een blik gunt maar haar tevens een groot compliment geeft. Ze bloost van verlegenheid en binnenin borrelt nieuwe emotie, emotie die ze nog nooit heeft gekend. En onmiddellijk tekent ze voor 100 000 exemplaren van het tijdschrift. Ongelooflijk wat een man kan doen met een paar complimenten aan een onzekere dame. Ben ik blij dat mijn man nog niet doorheeft welke macht een complimentje heeft!